

Asia: VN/29230/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko suoritteet jaoteltu tarkoituksenmukaisesti?

Suoritteiden jaottelu näyttää tarkoituksenmukaisena ja selkeänä, mikäli tämänkaltaista jaottelua halutaan käyttää.

Ovatko eri suoritteista perittävät maksut ymmärrettäviä ja oikeudenmukaisia?

Eri suoritteiden maksut ovat ymmärrettäviä, mutta ne eivät ole mielestämme täysin oikeudenmukaisia. Pidämme hyvänä, että maksuja alennetaan niiden maksujen osalta, joissa kustannusvastaavuus on ollut Findatan näkökulmasta positiivinen. Sen sijaan emme pidä järkevänä sitä, että maksuja missään luokassa korotetaan. Tutkimuksen edistämisen näkökulmasta kaikkia maksuja tulisi pitää sellaisella tasolla, että se ei rajoittaisi tutkimushankkeiden edistymistä tai suorastaan estä niiden toteutusta. Yhtenä vaihtoehtona Findatan rahoituksen turvaamiseksi voisi olla erilliset maksuperusteet esim. yksittäisille tutkijoille, julkisille toimijoille, opinnäytetöille (joka jo nyt huomioitu) ja yksityisen sektorin yrityksille eli kohdentaa maksut käyttötarkoituksen mukaisesti.

Onko omakustanteisesti perittävä maksu ja tuntihinta Findatan työstä ymmärrettävä?

Findatan tuntiperusteinen hinnoittelu näyttää huomattavan korkealla jo lähtötasoltaan. Emme näe järkevänä maksujen nostamista, pikemminkin maksutasoa tulisi kyetä laskemaan, jotta tutkimuksen tekoa voidaan edistää. Perustelumuistion jaottelusta selviää, että palkkakustannuksen lisäksi tuntihintaan lasketaan huomattavan suuri yleiskustannus ja tietoturvallisen käyttöympäristön tuntihinta. On hankalaa ymmärtää, miksi jo perustetun käyttöympäristön tuntihinta on noinkin suuri.

Muut asetusluonnosta koskevat huomiot.

Findatan toiminnan osalta olisi syytä saada käsittelyaikoja lyhennettyä ja selkeyttää myös toisiolakia siten, että huomioidaan hyvinvointialueiden erityispiirteet (mm. Uudenmaan erillisratkaisu toisiokäytön osalta). Lisäksi tulisi tuoda paremmin esiin, millaisia kokonaiskustannuksia tutkimuksen tekijälle erilaisissa aineistopyyntötilanteissa tulee koko tutkimuksen tekemisen aikajaksolla.

Tietojen toisiokäytön edistämiseksi tulisi myös tarkastella sekä toisiolain sisältöjä, toimintamalleja ja soveltamista. Nyt toisiolain kautta käyttöön saatavan tiedon hyödyntäminen ylipäätään koetaan hankalaksi, joissain tapauksissa jopa kansainvälistä tutkimusta estäväksi. Lisäksi tulisi mahdollistaa yhdyspintojen tiedolla johtaminen myös muuten, kuin tutkimusluvilla/tietoluvilla/tietopyynnöillä jne. tilanteissa, joissa palveluja tarjotaan yhdyspinnoilla ja monitoimijaympäristöissä.

Toivomme myös, että Findata osaltaan lisää koulutuksia ja infoja tutkijayhteisölle ja muille toimijoille sekä lupaprosesseista että tietoturvallisen käyttöympäristön hyödyntämisestä.

Menna Hanna
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy